

**Борис
Леонідович
Пастернак
(1890-1960)**

“Сестра моя – жизнь...”

Верю я, придёт пора – Силу подлости и злобы одолеет дух добра.

Борис Пастернак – ціла епоха в літературі. Він починав свою діяльність у період великих революційних зрушень і сподівань, але незабаром побачив, як надії на соціалістичне реформування суспільства зазнали краху, як людина опинилася в полоні ідеологічних ілюзій, як насильство витіснило ідеї про майбутню свободу, рівність і братерство; тому поезія Б. Пастернака – своєрідний психологічний літопис трагедії ХХ ст.

*Автопортрет, Л.О.Пастернак
з дружиною.*

Сім'я

Борис Пастернак народився 10 лютого 1890 року у Москві, в сім'ї художника Леоніда Осиповича Пастернака і піаністки Р. І. Кауфман.

Дитячі роки минули в атмосфері мистецтва й літератури, зустрічей з видатними творчими особистостями. У будинку його батька, відомого художника-графіка, часто бували М. Врубель, О.Скрябін, Рахманінов, Л. Толстой.

Навчання

В дитинстві Б.Пастернак опановував живопис, потім у 1903-1908рр. готувався до композиторської кар'єри.

У 1909-1913рр. навчався на філософському відділенні історико-філологічного факультету Московського університету.

1912 року провів один семестр в Марбургському університеті (Німеччина), де відвідував лекції знаменитого філософа Германа Когена. Після закінчення університету Борис займався практично лише літературною діяльністю.

Московський університет

Марбурзький університет

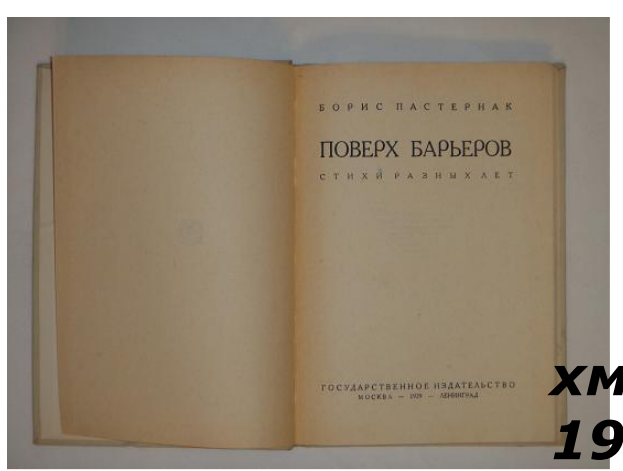

Рання творчість

В особі Б.Пастернака поєднувалися філософ, поет і музикант. Йому притаманне філософське бачення світу, але водночас він відчував його як тонкий лірик, що прагне вічної гармонії, і саме цим відрізнявся від інших поетів ХХ ст.

Хоча спершу Б. Пастернак підтримував зв'язок з футуристами та символістами, згодом він знайшов власний шлях у мистецтві.

Перші книги

Ще в ранніх збірках ("Близнюк у хмарах" — 1913, "Понад бар'єрами" — 1916) визначилися головні риси естетики Б.Пастернака:

- **розуміння поезії як вираження життя творчої особистості;**
- **усвідомлення загальної єдності світу, де не можна відокремити людину від природи, поезії, життя;**
- **незалежність митця — основа розвитку мистецтва;**
- **призначення поета і його поезії — не просто відтворити життя, а передати своє враження від нього.**

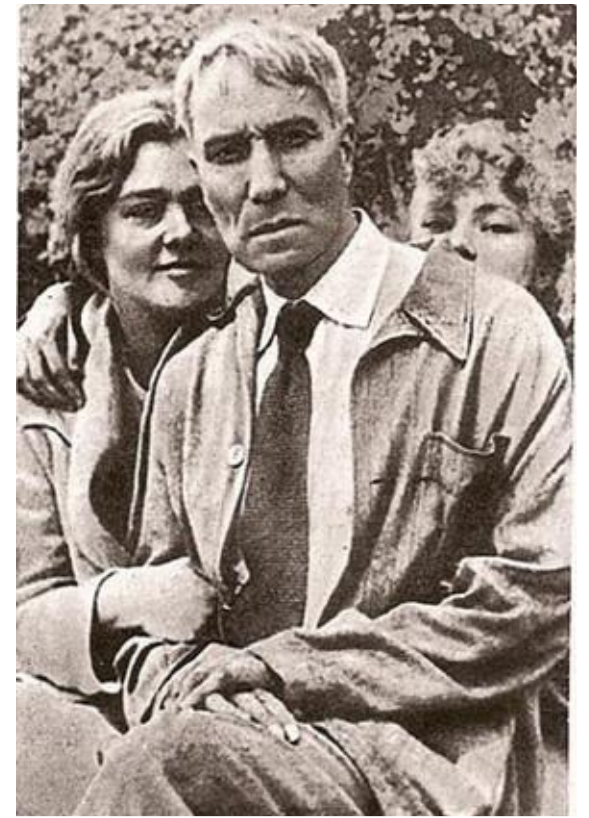

У перших книгах поет проголосив два основні закони буття: закон свободи і закон духовно-історичної еволюції. Порушення їх, на думку Б. Пастернака, веде до деградації суспільства. Саме тому він не сприйняв жовтневого перевороту, бо то було порушенням природного розвитку нації.

У цьому Б.Пастернака можна порівняти з українськими неокласиками – М. Зеровим, М. Драй-Хмарою, П. Филиповичем та іншими, які теж мріяли про вільний розвиток людини і розквіт української нації та культури на загальному дереві світового мистецтва

У 1930 – 1931 рр. поет написав збірку "Друге народження", з приводу якої й досі сперечаються дослідники. Одні вважають, що Б. Пастернак пристосувався до соціалістичного ладу, почав служити радянському урядові, інші – що він потрапив під вплив Зінаїди Нейгауз, дружини його товариша Генріха Нейгауза, відомого музиканта, яка на той час захоплювалася соціалізмом, брала участь у першотравневих і жовтневих демонстраціях.

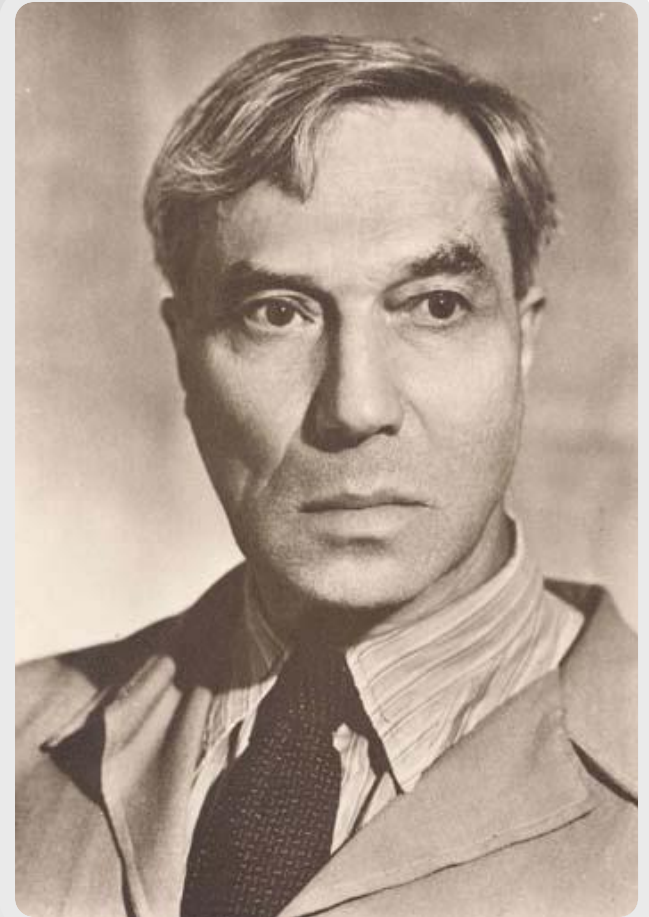
Перебування в Україні

Літо 1930 р. поет прожив в Ірпіні, під Києвом, де йому добре відпочивалося в колі друзів і знайомих. Саме там дійшов кульмінації його роман із З. Нейгауз.

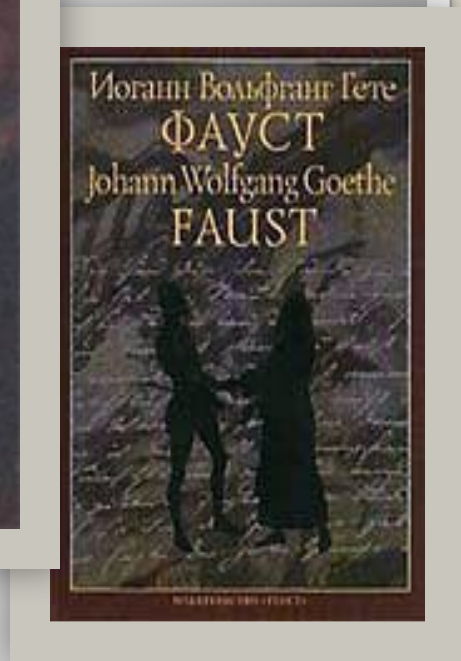
Київські враження відображено у віршах "Балада", "Ірпінь", "Літо" та ін. Під впливом почуттів, пережитих у Києві та Ірпіні, він повірив у світлий прийдешній день, у соціалізм, в успіхи перших п'ятирічок, що відчувається, наприклад, у вірші "Хвилі". Проте реальність виявилася сильнішою за мрію. Уже тоді Б. Пастернак усвідомив трагедію історії. Тому у вірші про щасливе ірпінське літо з'явилася примара бенкету під час чуми.

Ірпінське літо розділило життя Б.Пастернака навпіл. Якщо в 1930 р. у нього ще були сподівання на краще майбутнє, то через 2-3 роки від них не залишилося й сліду.

У 1939 р. на Б. Пастернака завели справу в НКВС. Приводом для цього стала його дружба із В. Мейєрхольдом – режисером Камерного театру, у якому ставили не пролетарські п'єси, а класичні вистави, що пробуджували в глядачів почуття прекрасного і вільне мислення.

Починаючи з середини 1930-х років Пастернак займається перекладами.

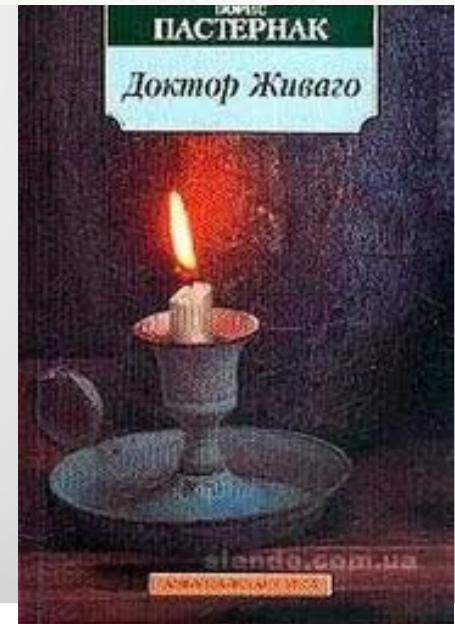

Головна книга Пастернака

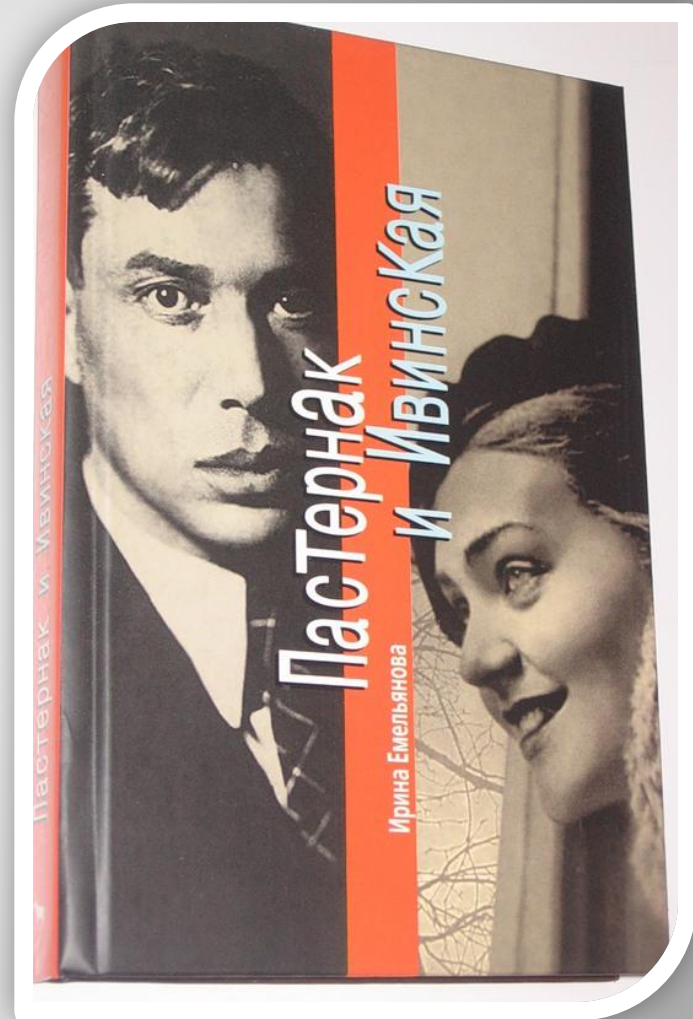
Підсумком своєї творчості Пастернак вважав роман «Доктор Живаго», над яким він працював протягом 1946-1955рр.

Пастернак писав цей роман як духовний заповіт нащадкам.

Завдяки щасливому випадку роман "Доктор Живаго" пережив сталінські й хрущовські часи. Зберегла його Ольга Івїнська. Вона передала роман в італійське видавництво Фільтрінеллі, де він і був надрукований 1957 р.

У 1958р. Борис Пастернак за досягнення в галузі класичної поезії й прози був удостоєний Нобелівської премії, від якої змушений був відмовитися через політичні гоніння.

1990 року в підмосковному селі Переделкіно, в приміщенні дачі Пастернака було відкрито музей поета.

Пам'ятники поету Б.Пастернаку

***Жить и сгорать у всех в обычае,
Но жизнь тогда лишь обессмертишь,
Когда ей к свету и величию
Своею жертвой путь прочертишь...***

Борис Пастернак

